

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	170 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
або 36 франків	
на пів року	8 рублів
або 18 франків	

Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. п. л. Домбровського (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Поговори про мобілізацію.

(X) По всяких дневниках а навіть останніми днями і в радї державній чутно всякі поговори про мобілізацію австро-угорської армії. Тут ніби то військова управа мала замовити нараз наглу доставу більшої кількості муки, там знов велике число нових бляшанок на страву, деінде знов якесь оружє, а інші знов запевняють, що деякі залізничні дістали вже прикази що-до перевозу війська. Наколи би так справді було, то тим способом вже були би змобілізовані всі 14 корпуси австро-угорського війська. Недавно один з висших військових, запитуваний дописувателем одного віденського дневника, заперечував всім тим вістям і запевняв, що на разі нема до сего ніякої потреби. Тим способом признав хоч частину правди, що на разі нема потреби, однак може до сего дійти в найближшій часі, скоро, як ми вже при иншій нагоді писали, на Балкані сніг злізе і в Македонії проявить ся ворохобня, а Туреччина або не переведе обіцяних реформ, або не мати ме спромоги втихомирити сеї ворохобні.

Але ще цікавіша річ, що близька військовим кругам Reichswehr вважала потрібним також в тій справі забрати голос, щоби втихомирити занепокоєне розповсюджене дневниками і послами, а цікавий іменно спосіб, як она се представляє.

«Треба передовсім пригадати, каже Reichswehr, що є припис, з кінцем кожного року виробити т. зв. мобілізаційний акт. При сій нагоді приготавлиє ся відповідні документи і блякети і довірочно повідомляє ся тих офіцерів, урядників і членів армії, яких се обходить в случаю мобілізації. Можливо, що при такій нагоді дістала ся вість про сї щорічно відновлювані приготвлення до прилюдної відомости і се пущено яко непокоючу вість в світ. У військових кругах се відомо, що в усіх арміях, отже й в австро-угорській покликаних в жовтні новобранців має ся до весни приспособити до цілковитої боевості, а се тому, позаяк історія поучує, що звичайно всякі війни починають ся з весною, тимто треба бути все приготовленим на сей речинець. Може бути, що й ся постанова своім виконуванєм причинила ся до сих поговорів про мобілізацію.

«Найсильнішим одначе запереченєм для сих поговорів є питанє, проти якого зверхнього неприятеля має бути звернена та мобілізація. Не тикаючи теперішнього політичного положеня і споглядаючи на справу лише з академічного чисто становища, розходило би ся лише о те, бути воєнно приготовленим на можливий заколот в Македонії (отже! Ред.). Але який заколот міг би там настати? Передовсім може скласти ся, що Туреччина не мати ме спромоги, приборкати ворохобні, яка вибухла би з весною в Македонії, наколи би македонські ворохобники дістали значнішу поміч або з краю, або від сусідів. Австро-Угорщина, щоби ворохобні не допу-

стити в Босну і Герцеговину, або щоби в порозуміню з сусідніми державами завести лад, була би тоді справді приневолена, обсадити війском Новібазарський санджак або висунути свої війська аж до огнища ворохобні. Позаяк ворохобні не починають ся і не набирають ширших розмірів перед таянем снігів, отже перед марцем нема взагалі чого побоювати ся. В найгіршій случаю могла би бути потрібна згадана воєнна операція в цвітні або в маю, а до того часу маємо ще перед собою 2—3 місяці. Але навіть в тій крайности було би може потрібне лише пересунене скріпленних залог або місцева, частинна мобілізація. Не треба іменно забувати, що гористий характер евентуальної зворохобленої області або воєнної операції виключає розвиток більшого числа війська, яке лише при воєнним замотанню з війском иншої держави (розумій: Туреччини. Ред.), а не з ватагами ворохобників було би потрібне. І чиж при таких обставинах було би потрібно, щоби Австро-Угри, маючи майже 300.000 війська на мирній стопі, а крім того кругло 30.000 оборони краввої і 27.000 гонведів, потребували вже тепер приготавлити ся, щоби в цвітні або маю кинути 0—60.000 війська до Новобазарського санджаку? Коли мобілізаційний апарат новочасних армій так є уладжений, що треба вправити в рух телеграф, щоби всю армію поставити на поготові, то чиж потреба аж 2 місяці наперед приготавлити ся, щоби два або три корпуси вислати в поле?»

Се півурядове заперечене насуває мислять цікаві здогади.

Розлад серед націонал-демократів.

Публична полеміка з самим собою, се також спеціальність, якою може похвалити ся лише одно «Діло». Як звісно, оно стоїть в такім тіснім відношеню так з одної сторони до «Народного Комітету», як з другої сторони до Руского Клубу, що ріжність поглядів з ними можна назвати розладом у власнім нідрі. А вже безперечно вказує на те виступленє «Діла» против власного віденського кореспондента, підписуючого ся буквою Н., який після висказу самого «Діла», пише до него «авторитетні письма з Відня», отже очевидно має до того право, чи властиво: мав до тепер право.

Дописувателю Н. доніс, що на запрошенє д-ра Люегера до спільної конференції в справі військового предложеня, «Руский клуб згодив ся також обіслати сю конференцію і не перепиняти першого читаня. Дальше своє поведене постановив клуб зробити зависимим від поведеня правительства, а порішити ся має оно в найближших днях, коли будуть присутні всі члени клубу, бо двох не було сего тижня в Відні і їх завізвано, щоби сейчас прибули. Тоді і порішиться, чи має Руский Клуб підписати дальші обструкційні внесеня радикальних Чехів чи ні; польські людовці, до котрих радикальні Чехи також звернули ся, пішли за рускими послами. Соціальні демократи рішучо відмовили своїх підписів. Дашинський і Пернерсторфер розуміють добре, що обструкцією не могли би в сій

хвили нічого видусити від правительства, а обструкція для обструкції, яку провадять радикальні Чехи, не має ніякої рації.»

Се дало «Ділу» притоку змити порядно голову так цілому рускому Клубови, як і своему дописувателеви.

«Не узнаємо за коректне — пише «Діло» — становиско Руского Клубу в справі військового предложеня, а се з слїдуючих причин. Передовсім узнаємо за зовсім схиблений погляд Руского Клубу, немов-то Руский Клуб покликаний є в его парламентарній тактиці до виведуваня якихсь конкретних змін в правительственных предложениях, так щоби Рускому Клубови можна було евентуально голосувати навіть за правительственными предложениями. Сей погляд уважаємо за хибний, бо такую політику можуть вести лише клуби справді впливові числом своїх голосів і клуби, що піддержують або услівно піддержують правительство, а не репрезентанти нації, котра віддана державою на потаду иншій верховодящій партії і бита під авторитетом центрального правительства его підвласними органами, повинна стремити лише до того, щоби через свое парламентарне заступництво поборювати правительство і атакувати державу на кождім кроці і всякими можливими способами (!).

«В авторитетнім письмі з Відня подані аргументи, котрі що-до справи військового предложеня мали би промовляти за иншою тактикою — та аргументи сї, помимо їх позірної слушности, не видержують критики. Не видержує критики аргумент, що на случай поваленя військового предложеня обструкцією, се предложене було-б поладжене в дорозі позарляментарній при помочи §. 14. і без змін. Се, щоби військово предложене перейшло, не лежить взагалі ані в інтересі людности ані в інтересі руских послів, котрі людність і то убогу руску людність, репрезентують. Впрочім о се, щоби закон був ухвалений в дорозі парламентарній, нехай журить ся правительство, бо се его інтерес і держави, а для опозиції є се вже великим сукцесом, коли правительство мусить для залагоди своїх конечних справ уживати позарляментарних а найчастійше неконституційних средств (!) Ми навіть бажали-б Рускому Клубови як найбільше того рода сукцесів (!), то є як-раз того, чого клуб боїть ся, а тоді можуть бути певні (ого!) наші посли у Відні, що вже в скорім часі виглядало-б інакше в нашім краю. — Непотрібні суть також обави, що без парламентарної залагоди предложеня, се предложене війшло би в жите без зміни. Тенденція справдішньої, принципіальної опозиції мусить бути взагалі, щоби предложене — це й таке як військово! — упало, а колиб навіть і мало устояти ся, то і тоді о конкретні уступки нехай старають ся инші сильні клуби, котрих число голосів щось значить, а не Руский Клуб, котрий своїми 5-ма голосами взагалі рішати не може, а в союзі з иншими мусів би відгривати лише ролю трабантів, сивених в своїй опозиції тактикою великих і в пів правительственных клубів.»

Ось як представляють собі політику в редакції «Діла»: нехай инші старають ся о корисні, реальні зміни предложень, а ми робім опозицію на кождім кроці і всіма способами! Ми

а слао. з 5 голосами робити зміни в пропозиціях правительства, тому хапаймо ся тими 5 голосами повалити само правительство! Отсе значить льогіка, тактика і політичне вишколене!...

Се не пересада, що тут кажемо, ні, бо сам націонал-демократичний орган розводить дальше сей свій аксіом в такий спосіб, що не оставляє жадного сумніву що-до становиска редакції. »З окрема військове предложене — виводить статя — е того рода, що як-раз надає ся для такої опозиційної партії, як Русини. Таж ніколи не кидає ся успішнійше колоди під ноги державі і правительству, як тоді, коли їм розходить ся іменно о найважнійшу для них державну конечність! Се-ж найліпша нагода(!) висказати явно і голосно, що ми, нарид руский, мусимо відмовити і найконечнійші річи державі, котра свої орудия звернула(!) проти руского народу — і не скористати з нагоди та не висказати того в найбільше, на скілько при даних обставинах етати Руский Клюб, болючий спосіб, було-б великим delictum omissio-nis і важкою похибкою. Як тактика Руского Клубу в військовій справі була невідповідна, вказує також товариство, в яким в консеквенції своїй тактики опинив ся Руский Клюб, а яке для Руского Клубу е рішучо не відповідне. Коло польське, антисеміти і т. п. се з певністю не союзники длх Русинів, а не оправдє в тім згляді Клубу аргумент, що до кооперації приступили також чеські аграрії, бо се партия ретроградна, за котрою стоять Шварценберги і другі чеські феодалы, добра отже в обструкції, але лиха яко союзник в позитивній політиці».

Тут, видно, автор позабув, що сказав на початку статі, що не нам, слабым, провадити позитивну політику, отже як-раз чеські аграрники після того були-б добрими союзниками до негативної засади кидання колод і веденя обструкції. Але тут прецінь не розходить ся про союзників, але про справу саму. Бо пр. найшли ся також в цукровій справі Русини разом з польським Колом, а дальше в справі удержавленя залізниць, а прецінь тоді навіть »Діло« не могло сформулувати з того закиду. Отже дорікане союзникам е будь щобудь безосновне. Однак знаменним е сей острый тон, в яким орган партії виступив против клубу, що стоїть під проводом політичного провідника партії і самого »Діла« пос. Романчука. Се стає явним доказом того, про що вже від довшого часу говорило ся і писало ся, що важки націонал-демократичної політики вже висмикнули ся зі старших, розважнійших рук, а перейшли до радикальнійших, коли не очайдушних елементів.

Вправді згадана статя »Діла« відкликує ся при кінци на авторитет ухвали »народного зїзду«, яка признала »вказаним і потрібним, щоб послы

народного сторонництва вели проти теперішнього правительства в радї державній як найострійшу опозицію, — а з окрема, чтобы голосували також проти так названих конечностей державних та піддержували всі як найострійші средства парламентарної боротьби«. Але ся ухвала не е доказом проти послів, але радше проти самого »Діла« та его політики, що довела до такої ухвали. Бо що тут нашим »патріотам«, інформованим та начиняним політичною мудростию »Діла«, видавало ся відповідним ухвалити на народнім зїзді, те як-раз там у Відні показало ся непрактичним, неполітичним, ба зовсім абсурдним. Коли 5 послів не вдіє нічо розумною та запобігливою тактикою, то тим менше доконають заскоруюлю »принципіальною опозицією«.

Д о п и с ь.

З Відня.

(Відповідь завідателю парохії гр.-к. св. Варвари).

Колиб наша допись про новорічне богослужєне була лише збором загальних закидів без конкретних фактів, отже простою злобою, як запевняє о. Уруский в ч. 8. »Руслана«, то не потребував би він був так злобити ся і робити справдішньої нагінки за особою дописувателя і не повинен був навіть звертати уваги на допись зложену з загальних закидів і без конкретних фактів, написану лише злоби ради. Тимчасом сам собі суперечить, покликуючи і ніби простуючи подані нами факты. Колиб холодокровно був прочитав нашу допись, вневнив би ся, що нам не розходило ся ані о ніяку злобу, ані навіть о его особу, а о поправу сих хиб і недочет, на які ми вказали. Передовсім констатуємо, що ми говорили о провізорії в парохії взагалі, отже не лише о тім часі, від якого о. Уруский став завідателем. Ся провізорія почала ся ще за життя д-ра Т. Сембратовича, коли він почав западати на тяжку недугу, що довго тривала, а закінчила ся его смертию, почім почала ся достопамятна доба нинішнього сподвижника коломийского, а відтак теперішнє завідательство. Що ми не розмазували всіх тих сумнів подій, які відбували ся в часах сеї цілої провізорії, за се о. Уруский не лише не повинен нам докоряти, а хіба бути вдячний, що ми не хочемо писати chronique scandaleuse. Було колись, минуло ся, бодай не вертало, та на жаль сї факты не е тайною, бо знало про них міністерство, знала поліція, знали вірні, знали дяки, отже пощо тягнути ще за язик.

Як оно було з богослужєнем за бл. п. д-ра Т. Сембратовича, се ми може красше тямимо, бо бачили своїми очима, чули своїми ушима, коли о. Уруский тоді мабуть ще був в низній

гімназії, а очивидно і се знаємо, що румунська служба відбувала ся доси звичайно о 9-ій год. рано, як се ми в нашій дописи зазначили. Проти сего ми не повставали, а лише проти того, чтобы до асисты в славянськїм богослужєню втягати Волоха і вводити зовсім непотрібно і на диво для всіх вірних славянсько-волошке богослужєне. За пок. Сембратовича нераз до асисты яко третього запрошено капеляна Куневича (тепер е о. Острожинський, можна було его запросити), нераз пок. посла Брилинського або Мандичевского, длячогож тепер має бути та мішанина славянсько-волошка? Нехай собі Волохи слухають своєї волоскої служби о 9-ій, а ми хочемо мати славянську в цілости, а не перемішану волощиною. — Що-до написій, то ми розуміємо, що повинні бути з огляду на місцеві відносини — також німецькі, а остаточно і волоскі. Однак для чого мали би бути лише німецькі? (а звольте о. Уруский сконстатувати, що е в церкві лише німецькі, на церкві рускі, німецькі і волоскі). А на останку, що-до сьпіву. Ми не вимагаємо, чтобы се був сьпів оперовий (хоч о. Уруский запевняє, що один дяк може ривалізувати з не одним оперовим сьпіваком — може в Гоголюлю), але чтобы сьпів був приличний і гармонійний, отже вимагаємо, чтобы дяки сьпівали в настроєм відповідним духа, а не виправляли між собою підчас сьпіву жарти і сьміхи. Колиж хто хоче сьпівати в крилосі, а не сьпівает коректно, то сего не треба викидати, а лише треба привчити і дяки робили-б велику прислугу, чтобы замість займатися іншими непотрібними справами в Родині, чи деінде, збирали руских прихожан і навчили їх сьпівати церковні напівы звичайним способом. Тоді не відбивало-б богослужєне так нужденно від тих днів, коли сьпівает хор. Отсе наші конкретні домаганя, написані без злоби і без заміру докучити кому небудь і хто має нагоду сему всему приглянути ся, то не може сего иначе назвати, як не порядком, бо все те не е в порядку. А коли о. Уруский має се переконанє, »що сей стан і дальше істнувати мусить«, то було би се вельми сумно, ми однак все таки не тратимо надії, що може, повинно бути і буде ліпше. Треба лише троха доброї волі і дбалости та ревности.

З державної ради.

На початку засіданя президент міністрів предложив угодові закони і цлову тарифу. По відчитаню внесень та інтерпелляцій, міністер скарбу Бем-Баверк узасаднив правительственне предложене в справі конверсії спільних державних довгів. По відкляненю чесько-радикального

Др. Ярослав Окуневский.

Із гір Гімалайських.

(Одна картина з подорожних споминів, списана по поводу денутации у Відні).

Передне слово.

Там у Гімалайських горах живе собі народець. Сіккім звуть ся вони. Живуть по сей та по той бік гір Гімалайських. По сїм боці числять ся вони підданцями Empress of India, по другім боці вони підданці царя китайского.

Віри вони буддійської. Мають свого — як би то сказати, протопресвитера в городі Ласса (після англійських карт Lhassa). Всі Сіккімці узнають его головою церкви буддійської. В давні часи був він вибраний владикою — заступником прав сіккімского народу. Ті часи вже минули, а все таки сяку-таку власть він має. Звістно-ж »The church ant the sword rules the world« кажуть Англичани — »Säbel und Krummstab verträgt sich immer gut« кажуть Німці; як воно по сіккімски, не знаю.

Початок.

Настала раз буча в англійско-індійській імперії.

Сіккімці народ цікавий, жвавий і головно ретельний. Кому віру запряг, слово сьвяте дав, то й додержать.

Коли я їх бачив в Гімалайських горах з о-

селедцем на виритій голові, в широчених шараварах, нагадували вони мені козаків, котрих я не бачив, а лише з образів знаю.

Viceroy (віцекороль) англійский пустив універсал: »Чиню усім козакам і посполитим і кождому з осібна відомо... Вставайте хлопці! ратуйте державу! Queen (королева) of England, Ireland and Empress of India«.

Встали, ратували. На варті навіть стояли в Windsor-і. Кажуть, на явші регіменти годі було спустити ся.

Середина.

Роки минали. Інакші часи настали, інакші порядки. Торговля і промисл почали процвітати. (Так стоїть в Acts of parliament).

На виставі, котру устроїв »край« та котру відвідав сам Duke of Wales, показав ся ясно усему сьвітови поступ, культура і цивілізація.

Однак мужики Сіккімці не йняли віри сему »процьвітови«. Їм стало тісно. А треба ще знати, що мужик сіккімский на поживу дуже умірениий. Бараболя! бараболя! бараболя! Добре ще, що віра їх буддійська наказує багато посту, так вони постять, постять аж курячі сліпоти дістають.

Між ними пійшла гутірка, що там по тім боці Гімалайв дає цар китайский землю з лісами, пасовищами і всякими достатками, та ще й людей добрих закликає. От пустили ся Сіккімці у той рай блаженний, притьмом пустили ся в обітувану землю тураньску.

Зачудував ся сьвіт! »Та як же з під лібе-

рального правління, із під законного скиптра, із під конституції (у Сіккімців е свого рода нове виданє конституції) та у ярмо китайське? Се неможливе! се інтрига! се воняє тael-ами китайськими!«

Ловлять Сіккімців по горах, по вертепах, ставлять перед суд. Судять та засуджують за головну зраду §. 1892 кодексу карного. (Мені розказував один судия, котрий мав діло з сею справою, що раз привели перед суд жінку, зловлену на горячїм учинку втечі. Переправляла ся через річку граничну з троїма дітьми — зловили. Перед суд з нею! Вона тремтить, плаче, діти на-пів голі ридають. »Хліба дайте!« просить »Я — казав мені судия під секретом — пустив єї на волю, хоч провиня утечі була ясна як на долони, лише наказав строго, щоб єї дати під надзір, аби ще раз не втекла«. Але се тайна. Таких тайн я знаю більше, лиш не сьмію розказати, бо повірено мені їх під словом чести).

І стало спокійно. Мир і благодать!

»Тяжко жить на сьвіті, а хочеть ся жить« — роздумують Сіккімці за своїм поетом.

Не можна в Туран — давай за Океан! На »нашій не своїй« землі вже жити годі! Ще й плакати не дають! Все оно, де пропадати! Не мож у Туран, давай за Океан!

(Конець буде).

наглого внесення, приступлено з дневного порядку до першого читання

військового закону.

Пос. Брайтер забирає голос в квестії формальній, але президент перериває єму кілька разів, а відтак заявляє, що коли палата перейшла до мериторичної дискусії, підношене формальних квестій є недопустимим. Пос. Заваорка зразу по чеськи, відтак по німецьки критикує союз з Німеччиною, який не приносить жадної користі, підносить жалоби на військовий заряд, домагає ся полекший для громад що-до військових виказів та остаточно заявляє, що єго сторонництво буде голосувати против підвиснення контингенту рекрута. Пос. Вагнер (центр) заявляє ся за законом, але під усливем, що справедливі жаданя населеня будуть узгляднені. Бесідник підносить жаданя сільського населеня, домагає ся ограничення поєдинків, управильнення достав для війська і закінчив заявою, що коли в комісії узгляднять постулати центра, тоді оно буде голосувати за предложенєм. Пос. Кльофач (чеськ. рад.) зазначив, що єго сторонництво одинокє приготує поважну опозицію против військового предложеня, а по нїм пос. Крамарж заявляє, що Чехи не змінять свого становиска, доки требає кривда чеського народа. Бесідник критикує приміюванє §. 14. до бюджету та угоду з Угорщиною. Правительству було би на руку перевести військовий закон §-фом 14-им, але парламентарне трактованє військових законів є з користю для населеня. Як удало ся досягнути полекши в справі запасових резервистів, та може ще і інші удасть ся досягнути. Молодочехи допустили до першого читаня військового закона лише з огляду на монархію, але не можуть тим самим згодити ся на такі аномалії, як упривілейованє становиско німецького язика в армії.

Президент міністрів др. Кербер займає голос до довшого виводу, в яким пояснює військовий закон та супроти попереднього бесідника заявляє, що правительство старає ся передовсім іти дорогою справедливости і у чесько-німецьких відносинах цілу адміністрацію веде без жадних упереджень (протести між Чехами), в дусі інтересу монархії і населеня.

По промовах пос. Яроша (Молодочех) і Тшана (Всенімець), які підносили різні заміти, промовляв пос. Шумаєр (соціаліст), який заявив, що соціалісти лише тому допустили до першого читаня, щоби населенє дізнало ся, які тягарі хочуть наложити на него, але соціалісти не ухвалять ані одного сотика, ані одного жовніра, бо коли на просьвіту видає ся лише 6 мільонів, то на армію вже і так викидає ся сотки мільонів.

Міністер красивої оборони

г-р. Вельсергаймб відповів відтак на заміти попередних бесідників. Що-до лихого обходження ся з жовнірами, то військові власти роблять строгі доходження, не чекаючи на політичну акцію. А так само вимагають попанованя національности у війську. В справі достав для армії міністер подасть докладні поясненя в комісії. Що-до військових полекший для робітників за границею вже випрацьовано дотичне розпорядженє. Нова військова процедура вже предложена міністерствам обох правительств і вкортці прийде до парламентарного полагодження. Проект закона про військові такси є вже виготовлений, а в стадії компетентних переговорів надять ся забезпеченє пенсії вдовицям та сиротам по військових, про фортечні рейони та закон про підводи для війська.

Поголоски про надзвичайні оруженя не мали жадної підстави, а повстали хіба звідси, що в тім році виготовлено новий мобілізаційний плян і з сеї причини було більше праці. Що-до 2-літньої служби військової міністер не заявляє ся ані за, ані против, але зазначає, що чим коротша служба, тим більше треба буде покликувати рекрутів. А се не лише що відбило би ся на якості жовніра у війні, але також збільшило би видатки, як се стало ся при заведеню 2-літньої служби в Німеччині о 55 мільонів річно, крім

одноразового видатку і у Франції о 60 мільонів франків річно. — Підвисшенє контингенту рекрута, якого домагає ся закон одержить артилерія з причини нових гармат і 14 в сій цілі новоутворених батарей, а надто гірські батерії, де буде збільшений чинний стан, вкінці в краввій обороні і маринарці. Підвисшенє загального стану армії по якимсь ряді літ винесе загалом 32.742 воєнків, а се буде вимагало 21.300 рекрутів, з чого на Ціслитавію припаде включно з краввою обороною 14.100. Материяльний вислід виносить на рік 1903 суму 4,900.000 кор., ухвалених вже делегациями.

Вкінці міністер обговорював справу покликаня 6 тисячів запасової резерви і заявив, що в цілі вдоволення бажаням сторонництв правительство уповажило єго, щоби не обставав при тім жаданю. (Живі оплески).

Конець засіданя.

Пос. Гро (Всенімець) твердить, що міністер у своїх виводах перейшов до дневного порядку над всіма бажанями. На внесенє пос. Гневоша замкнено дискусію, а по промовах генеральних бесідників та деяких фактичних спростованях переказано військове предложенє військовій комісії. Засіданє покінчило ся о год. 10 в ночи, а слідуєче нині о год. 11. рано.

НОВИНИ.

— **Календар.** В пятницу: руско-кат. Антонія Вел.; рим.-кат. Мартини. В суботу: руско-кат. Атаназія і Кирила рим.-кат. Петра Ноляски.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просямо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостей, бо будемо приневолені застановити довжникам дальшу висилку часописи.

— **Про стан здоровля** ВПресєв. Митрополита Шептицького висказав ся проф. Мікуліч з Вроцлава, що недуга дуже тяжка, бо є наслідком третього повороту інфлюєнці. Інфлюєнца кинула ся на ногу в виді ропного боляка, а в наслідок сего може прийти до затровня крови. Коли би однак до двох неділів не прийшло до ніяких комплікацій, то Владика подужає, з огляду на свій молодий вік і сильний організм. Др. Мікуліч відбув вчера при о. Митрополиті дві конзили при участі львівських лікарів: д-ра Озаркевича, д-ра Шрама і д-ра Зембицького, а в ночи відїхав до Вроцлава.

— **Проч з народними зрадниками!** Виділ тов-а «Родина» в Коломиї прислав нам отсеє письмо:

В виду оголошеня о. д-ра Николи Семенова, завідателя парохії в Коломиї, в «Галичанин-і», «Dziennik-u polsk-im», «Slow-i polsk-im» і всіх нам найбільше ворожих польських часописах, мовби на проповіді третього дня Різдваєних євят т. є 9. січня 1903, не говорив о коломиїській гімназії і не назвав молодіжи і професорів її «лайдаками» і «лямпартами», бо вони такими мусять бути, наколи їх «професори є такі самі», та що він уважає дві гімназії в Коломиї за багато, і що «нам рускої гімназії не потреба». Ту проповідь виголосив о. др. Никола Семенов в битком наповненій церкві міщанами, селянами, робітниками, молодіжию гімназияльною і деким з тутешньої інтелігенції.

В наслідок сего докладно провіреного змісту проповіді і обставин, серед яких вона зістала виголошена, надзвичайні загальні збори дня 27. січня 1903. рішили, без дискусії, о. д-ра Николи Семенова виключити з членів тов-а «Родина». Коломия, 28. січня 1903. За Виділ: М. Каратицький, заст. голови. А. Лепкий, писар.

— **З товариств.** Виділ Тов-а ім. Котляревського пригадує всім тим, що взяли в розпродаж цеголки Тов-а, щоби надіслали вібрані лепти, а

рівнож тим, що мають пушки Тов-а, а єще їх не поотвирали, щоби отворили і готівку прислали.

Загальні збори тов-а «Руска Бесіда у Львові» іменовали почесними членами тов-а теперішнього голову тов-а проф. Володимира Шухевича і єм. директора п. Олександра Борковського.

Загальні збори тов. «Шкільна поміч» в Станиславові відбудуть ся дня 2. н. ст. лютого с. р. о 5. год. з полудня зі звичайним дневним порядком в комнатах «Рускої Бесіди» при ул. Собієского ч. 28. — *Виділ.*

— **Забави.** Руско-народні товариства в Стрию уряджують ві вторник дня 17. лютого н. ст. 1903. в сали «Народного Дому» одинокий вечер з танцями. Вступ на сали 2 К. Галерія нумерована 2 К. Стрій для пань вечерковий для пань балевий. Початок о 8. годині вечером. — За комітет: Іван Вагнянин, др. В. Антонович, Ів. Ганас.

— **Красвий маршалок** г-р. Андрій Потоцький виїхав вчєва до Відня в урядових справах, і в четвер буде на авдієнці у цісаря.

— **Вісти з Буковини.** На чернопетський університет записало ся в сїм курсі 177 нових слухачів: на богословіє 26, на права 96, а на філософію 56.

Філію І. гімназії в Чернівцях мають від найблизшого шкільного року перетворити в самостійну гімназію з викладним язиком німецьким для головних клас, а румунським для класів рівнобіжних.

Відповідно до соймової ухвали розписав краввий виділ офертону розправу на 14. марця в справі будови деревляного моста на Прутї в Люди-Горечій.

Кіцманьска рада громадска рішила будувати новий будинок для громадского уряду. Кошти обчислено на 50.000 К.

Філія тов-а «Руска школа» в Вижицях уладжує в неділю дня 1. н. ст. лютого с. р. в касиновій салі у Вашківцях над Черемошом на памятку ХІІІ роковин смерті Тараса Шевченка концерт з отсею програмою: 1) Вступне слово. 1. І. Франко-Д. Січинський: Даремне пієне, мужєский хор. 2. Б. Рубін: Визанка з народних пієнь, смячковий терцет. 3. Д. Млака-С. Воробкевич: Ах верніте, мужєский хор. 4. Барітонове сольо в супроводі фортепяну. 5. Ф. Колєсса: Козаки в народних пієнях, мужєский хор. — 1) 6. Промова д-ра Осипа Маковєя. 7. Шевченко-Колєсса: Іван Підкова, мужєский хор. 8. Деклямація. 9. Шевченко-О. Роздольський: Сонце заходить, мужєский хор. Закінченє. — Ціни місць: крісло 2 К, партер 1 К, для селян, міщан і учеників 50 сот. Початок точно о 7. год. вечером. Дохід призначений на заіпомоговий фонд для бідної шкільної молодіжи. По концерті відбуде ся свийний комерс. За Виділ тов. філії тов. «Руска Школа» в Вижицях: Гриць Никорович, голова. Бернгард Рубін, писар.

— **Пятнистий тиф.** У Львові при ул. Сонішній ч. 15 занедужала на пятнистий тиф жєна лікаря д-ра Гіршгорна в Озїрної коло Золочева. П. Гіршгорнова приїхала до Львова лічити ся на иншу недугу і замешкала у своїх свояків. По чотирох днях побуту у Львові занедужала на пятнистий тиф, а заразила ся ним від недужого в Озїрній, котрого лічив єї муж і перенїє бакциля тифу з пацієнта на свою жєну.

— **Листонос дефравдантом.** Львівський суд карний на основі вердикту судіїв присяжних засудив бувшого листоноса Івана Котлярчука за сиревовірене грошей на 5 літ тяжкої вязниці заостреної постом раз на місяць, темницею і твердим ложєм, що чверть року. Претенсії скарбу поштового відослав трибунал на дорогу права цивільного. По оголошеню вироку роздав ся в сали голосний плач жінки і дїтий засудженого.

— **Іменованя і перенєсеня.** Цісар надав віцепрокураторови скарбу у Львові, д-рови К. М. Енглевий титул і характер радника двору. — Міністер справ внутрішніх покликах старосту К. Мільнера з Борщева до намієництва і поручив управу староства в Чорткові секретарови Стан. Боднарєви, в Борщеві старшову комісарєви Євраз. Вичулковскому, в Городку секретарови Сев. Семлєрови. — Намієник іменував концепістів: Йос. Іпогорского-Лєнкевича, Стан. Подвіньського, д-ра Брон. Квятковського, Євг. Фрїдбергга і Андр. Гофмана повітовими комісарями, укінчених політехніків Здзієл. Вархаловського і Стан. Вавжковича адюнктами будівництва, а перенїє комісара З. Карасінського з Нового Санча до Рашєва, практ. конц. Ант. Носля з Лєська до Городка і Стан. Волянського зі Львова до Лєська і практ. будівництва Фр. Гузякевича зі Львова до Ніска.

— **Загадочна смерть.** Причини смерті Велькера в готели «Під брїдекою залїзницею» у

Публична Галя Авкційна

образи, дивани, дороговістности, повози, домові знаряди, фортепяни, машини і т. д.

Львів, пасаж Миколиша. Заведенє буде отворене в найблизших днях. Істнуєче вже бюро удїляє всяких інформацій і приймає порученя продажі і купна предметів. В просторих саях буде отворена постійна вистава надісланих на продаж річий. Публичні ліцитації на меблі,

Львові досі ще не в'яснено, хоч арештовано на залізничім дворі Врбу, товариша помершого. При слідстві Врба зізнав, що нічого не знає про смерть Велькера, бо коли він вийшов з дому, Велькер ще жив. При Врбі знайдено чотири листи; два з них написав він сам до брата і до одної дівчини, а два листи Велькер: до батька і до якоїсь дівчини. Звідки взяли ся при нім сі листи, він не міг пояснити. Дальші зізнання арештованого були неясні і суперечні, тому задержано его в арешті.

— **Двірська афера.** З Дрездна доносять: Вчора зібрав ся на засіданні окремий трибунал, скликаний в справі розводу наслідника саксонського престолоа з кн. Люїзою. По отворенні засідання голова трибуналу відчитав письмо короля, в яким король зрікає ся уступу 9. свого розпорядження що-до скликання сего трибуналу. В 9. уступі король застеріг собі, що вирок трибуналу перед публичним оголошенням має ся ему предложити. В виду сего вирок буде сейчас правосильний і поданий до публичної відомости. Наряди трибуналу були спершу явні, а описія тайні. По переслуханні свідків, а між ними охмайстра двора Пімплінга, охмайстрині Фріч і комісара поліції — відрочено розправу до дня 11. лютого.

З Ментоні доносять, що кн. Люїза і Жірон мають в сих днях перейти на протестантизм.

Оголошене в вчерешній Wiener Ztg. відобране кн. Люїзі всіх прав і титулів викликало у Відні велику сензацію, бо се в перший слухачу ввелімінування архикнягині з цісарського дому. Насуває ся питання, якого назвища буде уживати кн. Люїза до часу свого вінчання з Жіроном?

— **Три самоубійства.** Від 1. до 27. с. м. застрілило ся трох воєнків в перемискім корпусі. Послідне самоубійство сповнив воєк, що стояв дня 27. с. м. на сторожі при військовій стрільниці в Пикulichах. Причина смерті, як звичайно, незвісна. В минулім році було в перемискім корпусі 65 самоубійств — послідне дня 23. грудня.

— **Вода для Львова.** В львівській магістраті ухвалено побудувати другий резервний водопровід з Волі Добрянської до Львова. Потрібний на то фонд має зібрати ся тим способом, що

кождорічний чистий зиск відкладав би ся на ту ціль.

— **Страшний пожар.** В заведеному для бежевільних в Лондоні вибухнув огонь і знищив ліве крило будинку, призначене для женщин. В огні згоріло 53 осіб.

— **Засуджене Ротшільда.** Один з париских поліційних судів засудив барона Ротшільда за кількаразове переступлене принципів їзди самоходом на три дни арешту і 20 фр. гривни. Під час процесу Ротшільд перебував в Лондоні, де виголосив відчит «про їзду самоходом».

— **З Дирекції залізниць держ. у Львові.** Доставка і усталення рогачок на шляху Львів-Самбір залізниці державної Львів-Самбір-галицько-угорська границя. — Повисну доставку передала ц. к. Дирекція будови залізниць у Відні на підставі вислідку переведеної дня 30. грудня 1902 розправи офертової фірми Стефан Гец і Сини у Відні.

— **Вісти з перемискої епархії.** Катехитом шкіл народних в Дрогобичі іменованій о. Евген Кульчакцій. — Від конкурсового іспиту звільнені оо.: Гервасій Царевич і Мих. Сливинський. — Новопоставлені пресвітери одержали посади: Лявrentий Левцкцій в Сяноці, Мих. Комарницький при кат. церкві в Перемисли, Мир. Усцький в Никловичах, Волод. Венгринович в Добровлянах, Волод. Гамерський в Зіболках і Стеф. Дорош в Кунині. — Намісництво предложило дотацию з релігійного фонда на дальший один рік для прив. сотрудників в Волощи і Ванівці.

Наука, штука, література.

— **Репертуар Львівської Фільгармонії.** В суботу дня 31. січня великий концерт фільгармонічний при співучасті Франца Наваля, ц. к. надворного співака, і дамского квартета Сольдат-Регер. — Програма: 1. Рішард Штраус: «Любовна сцена» з опери «Feuersnoth». 2. Моцарт: Квартет A-dur, відіграє квартет Сольдат-Регер

і т. д. 3. а) Пучіні: Арія з опери «Bohème», б) Томас: Арія з опери «Mignon», відіспіває в тов. оркестри Фр. Наваля. — П. І. Гріг: «Peer Gynt», Світа II, а) Танець арабський, б) Піснь Сальвейгі. 2. а) Спор: Adagio, б) Vieuxtemp: Інтродукція і рондо E-dur, відіграють Сольдат-Регер і т. д. — Ш. І. Бетговен: Квартет C-moll відіграє квартет Сольдат-Регер. 2. Пісні, відіспіває Наваля. — Початок виймково о год. 1/27 вечером.

Телеграми.

Відень, 29. січня. Голова молодоческого клубу п. Пацак, має зречи ся головства і зложити посольський мандат, з причини зростаючого в клубі впливу радикалів.

Рим, 29. січня. На дні від 20. лютого до 5. марця, с. в на час замкнення папского ювілея, заповіджено ту великі торжества і обходи.

Лондон, 29. січня. Daily Telegraph доносить, що б. президент Трансвалю, Крігер, виіє просьбу о дозвіл на поворот до полудневої Африки.

Білгород, 29. січня. Поїзд з Нішу, яким їхав президент міністрів Вінкар Маркович і міністер внутрішних справ, зуварив ся при вїзді на стацию з пересуваними вагонами. През. мін. Маркович легко ранений.

Відень, 29. січня. Страйк кравців почасті покінчив ся, бо на 29 інтересованих фірм 26 приняло предложену їм тарифу, а кравецкі помічники завяті у них, повернули до праці.

Чикаго, 29. січня. Міліонер Рокефелер призначив 7 мільонів долларів нагороди для того, хто винайде лік на чахотку.

Париж, 29. січня. Помер ту композитор Альберт Плякетт, автор «Давонів з Корневіль»

COLOSSEUM Ernesta Thorna
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна
від 23. січня до 15. лютого 1903
Найліпша доси програма.

- При співучасті військової музики 30. п. п.
I. 1) Увертура. Рекламограф. 2) Братя Jordache, гімнастики на потрійнім реку. 3) Комічний виступ всіх кльовнів. 4) Msr. Cavalerie, мімік. 5) Ados, сальоновий атлет. 6) Ivener i Quintili, іспанські дуєтисти. 7) Балет з живими образами. 8) Моссіа, знаменитий комік італійський. 9) Сестри Norona, тресовані папугаї. 10) Атенський квартет. 11) Trio Fidardi, комічні акробати.
II. 12) Орхестра. 13) Дружина Marnitz-Mannello, еквілібристи. 14) Велічезне потлупі, зложене з 7 точок. 15) Rocco, італійський мандолініст. 16) Miss Arnistis, найліпша сальонова атлетка. 17) Mademoiselle Calabrini, італійська співачка. 18) 6 Neraides, ексцентричні тансерки. 19) Комічний виступ кльовнів Rizi i Rippo. 20) Leonidas. 21) Американський біоскоп. 22) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і свята два представлення. Шо пятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9, у Львові.

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.
Беата і Гальшна
трагедія з другої половини XVI віку в 5 актах.
Ціна 1 в.
Ще в р. 1891. прихильно оцінена референтом кравього драматичного конкурсу, др. Евг. Олесницьким, а відтак перероблена наново, ся драма відзначає ся скондензованою акцією, трогуючими сценами і вірними характеристиками на тлі історичного кольориту. Тому і в читаню не тратить свого вражіння
Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів
Ринок ч. 10.

Дім
„ПРОСЬВІТИ“

одиноке руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечая будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послідних трох літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодован в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк кравьий і каси ощадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченях на житє в кравківскім Товаристві, відступає частє провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; для того на житє треба обезпечати ся тільки через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цінних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР уділяє агенції селянам особливо там, де єще не роблять дотеперішні агенти.

ДНІСТРА агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевіший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

Начерки

Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставропільській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно оправл. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше).

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з почтовою пересилкою 35 сот.).